

**Turniej szkół
im. Rotmistrza
Witolda Pileckiego**

PRZEWODNIK PO ZADANIACH

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE

ETAP I

HARCERZ JEST POŻYTECZNY I NIESIE POMOC BLIŹNIM

Witold, wstępując jako nastolatek do harcerstwa, obrał sobie za drogowskaz Prawo Harcerskie. Szczególne znaczenie miał dla niego trzeci punkt: *harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim*. Idea ta wyraźnie przejawiała się w jego działalności społecznej w Sukurczach.

Wspomnienia siostry Marii Pileckiej

W Sukurczach Witold nadal rozwijał gospodarstwo rolne. Zorganizował spółdzielczość mleczarską, wciągając do spółki miejscowych ziemian i przejmując tym samym mleczarstwo [...] Gospodarując w powojennych, bardzo ciężkich warunkach materialnych, założył razem z miejscowymi chłopami kółko rolnicze, ochotniczą straż ogniową oraz to, co najbardziej go pociągało – Konne Przysposobienie Wojskowe „Krakusów” z młodzieży wiejskiej.

Wspomnienia Zofii Pileckiej-Optułowicz

Pamiętałam o tym w latach późniejszych, dorosłych - trzeba patrzeć na około siebie, bo może komuś trzeba pomóc, kogoś podnieść. Komuś przysłużyć się tym, żeby pomóc mu nieść ciężar po drodze, razem z nim - to wszystko, co ojciec mi dał w latach dzieciństwa.

CO NALEŻY ZROBIĆ?

- Waszym zadaniem jest zrealizowanie inicjatywy na rzecz wybranej osoby lub grupy osób, działanie musi wykraczać poza mury szkoły. Beneficjent waszego działania może, ale nie musi być z Waszej szkoły. Realizowana inicjatywa może zostać zorganizowana we współpracy z lokalnymi instytucjami lub osobami prywatnymi.
- Działanie musi być skierowane do konkretnej osoby lub grupy osób.
- Warunkami niezbędnymi zaliczenia zadania są:
 - beneficjentem naszego działania musi być człowiek/ludzie (nie mogą być zwierzęta)

- bezpośredni kontakt z osobą/osobami na którymkolwiek etapie realizacji zadania.
- Najważniejsze, żeby inicjatywa była rzeczywistym działaniem z ludźmi i dla ludzi, a nie tylko przygotowaniem czegoś w teorii albo działaniem sprowadzającym się np. do zbiórki pieniędzy czy rzeczy.

JAK TO ZROBIĆ?

- Wybór grupy docelowej
 - Określcie obszar zainteresowań – zastanówcie się, komu chcielibyście pomóc. Mogą to być np.: seniorzy, dzieci, osoby z niepełnosprawnościami, mieszkańcy lokalnej społeczności w trudnej sytuacji.
 - Znajdźcie organizację lub miejsce kontaktu – dzięki temu będziecie mieli pewność, że działanie jest możliwe do przeprowadzenia: domy seniora, domy dziecka, świetlice, fundacje, schroniska, stowarzyszenia lokalne.
 - Skontaktujcie się z grupą/organizacją – napiszcie lub zadzwońcie, przedstawcie cel działania i zapytajcie, w jaki sposób możecie pomóc. Możecie mieć swoją gotową propozycję, ale bądźcie otwarci na dialog i wysłuchanie - to, co Wam wydaje się świetnym pomysłem, może nie być trafione w stosunku do odbiorców Waszych działań.
- Zaplanowanie działania
 - Określcie cel działania – np. poprawa nastroju seniorów, integracja dzieci.
 - Wybierzcie formę aktywności – zastanówcie się, co będzie najpraktyczniejsze i atrakcyjne dla grupy: spotkanie integracyjne, warsztaty, zajęcia edukacyjne, wspólne sprzątanie, zbiórka darów, pamiętajcie o dialogu!
 - Ustalcie harmonogram – określcie dzień, godzinę i czas trwania działania.
 - Podzielcie zadania w zespole – kto odpowiada za kontakt z grupą, przygotowanie materiałów, koordynację dnia akcji itp.
 - Zadbajcie o materiały i logistykę – wszystko, co potrzebne do działania: materiały plastyczne, gry, przekąski, środki higieniczne, narzędzia itp.
- Realizacja działania
 - Przywitanie i wprowadzenie – krótko przedstawcie siebie i cel działania.
 - Główna część – realizacja zaplanowanej aktywności.
 - Podsumowanie – podziękujcie uczestnikom i ewentualnie wspólnie omówcie wrażenia być może pojawią Wam się pomysły na kolejne wspólne przedsięwzięcia? .
- Dokumentacja i refleksja
 - Zróbcie zdjęcia i krótkie notatki – pokazujące przebieg działania (z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i prywatności uczestników). Sporządźcie raport – co udało się zrealizować, jakie były reakcje uczestników. Ocena i wnioski – co było najciekawsze, czego się nauczyliście, jakie umiejętności rozwinęliście.

Na podsumowanie stwórzcie opisowo ilustrowany dokument w pdf do 1800 znaków i 5 - 7 zdjęć.
Gotowy plik – wysyłajcie!

DO KIEDY?

Prześlijcie gotowy dokument do 18 grudnia 2025 r. na adres: piwanowska@muzeumpileckich.pl, na ten sam adres mailowy prześlijcie oświadczenia autorów pracy.

Muzeum – Dom Rodziny Pileckich

ul. Warszawska 4, 07-300 Ostrów Mazowiecka

z dopiskiem „turniej” i **wyraźnym** oznaczeniem na kopercie nazwy szkoły

ETAP II

MAŁE KROKI W WIELKIEJ HISTORII

Teatr był wpisany w życie rodziny Pileckich. W amatorskich teatrzykach występował ojciec Witolda, Julian Pilecki, gdzie śpiewał skoczne piosenki, na spektakle w Wilnie chodziła ze swoją przyjaciółką siostra Witolda, Maria, a sam Witold już w II Rzeczypospolitej, działając w Związku Bezpieczeństwa Kraju, organizował patriotyczne przedstawienia.

Wspomnienia Andrzeja Pileckiego

Ojciec często bywał w Krupie z racji swych licznych aktywności, bo to tylko trzy kilometry od Sukurcz. Dowiedział się, że nowa nauczycielka przygotowuje z uczniami przedstawienie teatralne i zaoferował jej swoją pomoc. W przeciwieństwie do ojca mama nie miała zdolności plastycznych, więc tata pomógł jej zrobić scenografię. Tak się poznali.

Wspomnienia Zofii Pileckiej-Optułowicz

Każdy dzień był dla niego, pewnego rodzaju wyzwaniem, starał się, by był dla mamy wyjątkowy. Kiedy mama wracała ze szkoły do domu, tata często przygotowywał niespodzianki, żeby mamę rozweselić. Na przykład przebierał nas za różne postaci. Czasem odgrywaliśmy scenki, jak mała dziewczynka zaprasza do domu ułaną, by wraz z całą rodziną śpiewać patriotyczne pieśni. Te historyczne obrazy były nam bliskie, ponieważ myśmy się wychowywali w klimacie patriotyzmu i miłości do Ojczyzny.

CO NALEŻY ZROBIĆ?

- Zadaniem turniejowym jest przygotowanie przedstawienia, które zaprezentuje postać Witolda Pileckiego najmłodszym widzom (do 10 lat).
- Możecie je wystawić w zaprzyjaźnionej szkole podstawowej albo innej instytucji, w której są dzieci w tym wieku (dom dziecka, świetlica środowiskowa). Być może będzie to ta sama grupa, na rzecz której zrealizowaliście zadanie w pierwszym etapie turnieju?
- Przedstawienie powinno uwzględniać aspekty emocjonalne i poznawcze, tak aby historia Witolda Pileckiego była przystępna i zrozumiała dla młodszych dzieci. Jego losy były niezwykle trudne – był ofiarą dwóch totalitaryzmów: niemieckiego nazizmu i sowieckiego komunizmu. Ale Witolda Pileckiego możemy poznawać powoli, po kawałku, nie ma powodu, żeby mówić o wszystkim. Warto skupić się na innych, pozytywnych wartościach i przesłaniach pozostawionych przez Pileckiego, odkrywając je stopniowo.
- Szczególnie istotne jest uwzględnienie tych wątków jego życia, które są bardziej zrozumiałe i odpowiednio emocjonalnie dla młodszych dzieci.
- Czas trwania powinien być dopasowany do percepcji dziecka i nie powinien być dłuższy niż 45 minut.
- Zaangażujcie społeczność szkolną w przygotowania i przygotujcie relację filmową z przedstawienia.

JAK TO ZROBIĆ?

1. Wybór tematu i celu przedstawienia
 - Zastanówcie się, jaki temat chcecie poruszyć.
 - Określcie cel przedstawienia: edukacyjny, wychowawczy, rozrywkowy, integracyjny.
 - Dopasujcie temat do wieku odbiorców – wybierajcie wątki łatwe do zrozumienia i przystępne emocjonalnie.
2. Tworzenie scenariusza
 - Stwórzcie szkic fabuły: wprowadzenie, rozwinięcie, zakończenie.
 - Zdecydujcie, kto będzie bohaterem i jakie przesłanie ma nieść przedstawienie.

- Podzielcie scenariusz na sceny lub krótkie epizody.
 - Dodajcie elementy dialogów, narracji lub monologów, tak aby historia była jasna i spójna.
3. Dobór formy artystycznej
- Wybierzcie formę przedstawienia.
 - Uwzględnij możliwości techniczne szkoły: scenę, sprzęt nagłośnieniowy, przestrzeń sali, kostiumy i rekwizyty.
4. Podział ról i zaangażowanie społeczności
- Przydzielcie role aktorskie, narratorskie i techniczne.
 - Zachęćcie jak najwięcej osób ze społeczności szkolnej.
 - Pamiętajcie o roli publiczności – mogą uczestniczyć w interaktywnych scenach lub śledzić przedstawienie z zaangażowaniem.
5. Próby i przygotowanie sceny
- Organizujcie próby etapami: najpierw czytanie scenariusza, potem próby ruchu i dialogów, na końcu próby generalne.
 - Dopilnujcie, by wszyscy aktorzy znali swoje kwestie i ruch sceniczny.
 - Przygotujcie scenografię i kostiumy, nawet proste – nadają charakteru i pomagają w odbiorze historii.
6. Wrażliwość emocjonalna i dydaktyczna
- Przy trudnych tematach skoncentrujcie się na wątkach zrozumiałych przez małe dzieci. Opowiadajcie je prostym językiem dziecka.
 - Stopniowo wprowadzajcie wartości i przesłania, zrezygnujcie z brutalnych szczegółów i obrazów przemocy.
 - Zadbajcie, aby przedstawienie rozwijało empatię, współpracę i wrażliwość na emocje innych.
7. Dokumentacja i relacja
- Przygotujcie sprzęt – film możecie nagrywać kamerą, aparatem, lub telefonem komórkowym. Może Wam się jednak przydać statyw czy gimbal. Wybierzcie aplikację, którą zamontujecie swój film. Sprawdźcie jej możliwości i wymagania, być może o pewnych rzeczach trzeba pamiętać już na etapie nagrywania, żeby potem sobie ułatwić pracę.
 - Nagrany materiał musicie zmontować. Jest wiele dostępnych za darmo programów do montażu np. DaVinci Resolve; HitFilm Express; Shotcut. Te serwisy mogą być Wam pomocne:
- <https://www.youtube.com/watch?v=ST9SPTIMMhI>
<https://www.youtube.com/watch?v=dkhrCZCxV9Q>

- Przygotujcie planszę początkową i na planszy końcowej byli wymienieni wszyscy zaangażowani w projekt.
- Przygotujcie relację filmową z przedstawienia.

CO OCENIAMY?

Interpretacja tekstu, dykcja i wyrazistość, zaangażowanie emocjonalne, prezentacja aktorska ogólny zamysł artystyczny oraz dynamika.

Powodzenia w przygotowaniach!

DO KIEDY?

Prześlijcie gotowy materiał do 31 marca 2026 r. wetransferem na adres: piwanowska@muzeumpileckich.pl. Na ten sam adres mailowy prześlijcie oświadczenia autorów pracy.

ETAP III

„MANEWRY” W OSTROWI MAZOWIECKIEJ MAJ 2026 R.

Rodzaje konkurencji i zakres wiedzy oraz umiejętności, poznacie przy ogłoszeniu wyników II etapu, najpóźniej 10 kwietnia 2024 roku, żebyście mogli solidnie się przygotować i dobrać odpowiedni zespół, który sprosta każdemu zadaniu. Skład zespołu turniejowego to 4 uczniów i 1 nauczyciel (opiekun zespołu).

KTO WYGRYWA?

- Wygrywa każda szkoła, która weźmie udział w turnieju, gdyż każda zdobywa Odznakę Rotmistrza!
- Po I i II etapie komisja jurorska zdecyduje o zakwalifikowaniu szkoły do etapu kolejnego.
 - Szkoły, które zakończą udział w turnieju na etapie I zdobywają Brązową Odznakę Rotmistrza.
 - Srebrną Odznakę Rotmistrza zdobędą szkoły, które zakończą rywalizację na etapie II lub wezmą udział w etapie III turnieju, ale zdobędą w nim miejsce dalsze niż drugie.
 - Złotą odznakę Rotmistrza otrzymają szkoły, które wezmą udział w etapie III Turnieju oraz zajmą pierwsze lub drugie miejsce podczas rywalizacji w „Manewrach”.
- Szkoła, która ukończy „Manewry” z najwyższą punktacją, poza Złotą Odznaką Rotmistrza przejmie statuetkę przechodnią.
- Uwaga! III etap turnieju – „Manewry” – każda szkoła rozpoczyna ze startową punktacją 0 (wyniki poprzednich etapów są wyłącznie przepustkami do kolejnego, punkty się nie sumują). Turniej na każdym etapie odbywa się w dwóch kategoriach: szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych.
- Brązowe i Srebrne Odznaki Rotmistrza zostaną przesłane do szkół pocztą.
- Złote Odznaki Rotmistrza i Srebrne Odznaki Rotmistrza dla szkół uczestniczących w „Manewrach” zostaną wręczone na zakończenie rywalizacji w ramach etapu III turnieju

MACIE PYTANIA?

Piszcie do koordynatorki projektu Pauliny Iwanowskiej: piwanowska@muzeumpileckich.pl